

EDUSKUNTA

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Tietosuojavaltuutetun lausunto

Hallintovaliokunta on pyytänyt tietosuojavaltuutetun kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laiksi tartuntatautilan muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 245/2020).

Tietosuojavaltuutettu on antanut tämän lakiehdotuksen sisältämiä tiedonsaantioikeuksia koskevan lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle 30.11.2020 (dnro 9765/96/2020).

Ehdotuksen 24 §:ä koskevat huomiot

Pykälän 2 ja 3 momentteihin lisättäisiin kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri tahoksi, jolla on oikeus saada ko. lainkohdissa määriteltyjä tietoja epidemian havaitsemiseksi, syyn selvittämiseksi ja tartunnan jäljittämiseksi. Kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri on nykyisessä tilanteessa joutunut pyytämään sairaanhoitopiiriä hankkimaan tartunnan jäljittämiseksi tarvittavat tiedot, mikä on viivästyttänyt tartunnan jäljitystä. Oikeus on rajattu koskemaan välttämättömiä tietoja. Tietosuojavaltuutettu pitää ehdotusta tältä osin perusteltuna.

Pykälän 3 momentissa säädettyä tiedonsaantioikeuden osalta tietosuojavaltuutettu on kiinnittänyt huomiota siihen, että pykälätasolla tulisi käydä ilmi, että tiedonsaantioikeus ei kuitenkaan aseta momentissa mainituille tahoille velvoitetta kerätä näitä tietoja. Käsillä olevassa ehdotuksessa on sekä pykälätekstissä että yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu, että tiedonsaantioikeus koskee mainittujen tahojen hallussa tai niiden saatavilla olevia tietoja. Perusteluissa lisäksi todetaan, että sääntely ei muodostaisi velvoitetta kerätä näitä tietoja. Tietosuojavaltuutettu pitää ehdotusta tältä osin perusteltuna.

Tietosuojavaltuutetun lausunnossa kiinnitettiin huomiota siihen, että 3 momentin sekä sen perustelutekstin perusteella jäi epäselväksi, miksi kaikkien 3 momentissa eriteltyjen tietotyyppien saaminen on tarpeellista tässä tarkoitettuja tehtäviä varten. Momenttia koskevilla yksityiskohtaisissa perusteluissa on lyhyesti todettu kysymyksessä olevan vähimmäistiedot siitä, että henkilö voidaan luotettavasti ja nopeasti tunnistaa ja saada kiinni. Samoin sivulla 140 todetaan olevan selvää, että tällaista tietoa voidaan tarvita tehtävän hoitamiseksi. Epäselväksi edelleen kuitenkin jää, millä perusteella nämä tiedot ovat vähimmäistiedot tässä tarkoituksessa. Perusteluissa edelleen todetaan, että henkilötunnus, syntymäaika ja (ainakin suomalaisten henkilötunnusten osalta) tieto sukupuolesta ovat vaihtoehtoisia tietoja. Kokonaisuudessaan jää epäselväksi, miksi esimerkiksi henkilötunnus on tarpeen, jos tavoitteeseen on mahdollista päästä myös ilman tuon tiedon käsittelyä. Tietosuojavaltuutetun näkemyksen mukaan tietotyyppien tarpeellisuutta olisi tarpeen avata täsmällisemmin, jotta ehdotuksen mukaisen käsittelyn oikeasuhteisuutta suhteessa käsittelyn tarkoituksiin voitaisiin arvioida tarkemmin. Lisäksi on huomattava, että tietojen välttämättömyyttä pitää arvioida yksittäistapauksellisesti.

Lisäksi tietosuojavaltuutetun lausunnossa ehdotettiin pykälän 4 momenttia täsmennettäväksi siten, että luovutettavien tietojen välttämättömyys tulisi sitoa ko. viranomaisille tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseen. Säännöstä on sittemmin täsmennetty ehdotetulla tavalla. Tietosuojavaltuutettu pitää ehdotusta tältä osin perusteltuna.

Henkilötietojen käsittelyperuste ja kansallinen liikkumavara yleisen tietosuoja-asetuksen näkökulmasta

Ehdotuksessa on asianmukaisella tavalla arvioitu henkilötietojen käsittelyn perustettua yleisen tietosuoja-asetuksen 6 ja 9 artiklojen näkökulmasta sekä perustuslakivaliokunnan lausunnoissa muodostetun linjan valossa. Tietosuojavaltuutettu pitää ehdotusta tältä osin perusteltuna.